

خىرىستىئان مۇرىتىنىڭ سۇئالىغا جاۋاب: ئاللاھنىڭ
بىرلىكىگە چاقىرىش بولسا ئەيسا ۋە بارلىق
پەيغەمبەرلەرنىڭ ئېۋەلىشىنىڭ تەقەززاسى .

[ئۇيغۇرچە]

حوار مع نصراني: توحيد الله هو رسالة عيسى والأنبياء
جميعا عليهم السلام

[باللغة الأيغورية]

تەكشۈرۈپ بىكىتكۈچى: ن. تەمكىنى
المراجعة: ن. تمكىني

ريباد شەھرى رەبۋە رايونى دىن تەشۋىقات
ھەمكارلىق مەركىزى

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة
بمدينة الرياض

1429 – 2008

islamhouse.com

خىرىستىئان بىلەن دىئالوگ: ئاللاھنىڭ بىرلىكىگە

چاقىرىش بولسا ئەيسا ۋە بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ

ئېۋەلىشىنىڭ تەقەززاسى .

سۇئال نومۇرى 12628

سۇئال:

سىلەر نىمىشقا ھەقىقەتتىن يىراقلىشىسىلەر ؟ ھەمدە ئەيسانى
ئاللاھنىڭ ئوغلى سۈپىتىدە قارىماستىن ، ئۇنى پەقەت بىر ئەلچى
دەيسىلەر ؟ ئەيسا بولسا بىردىنبىر پەرۋەردىگارنىڭ ئوغلى ، مانا بۇ
ھەقىقەت !!

جاۋاب:

مەدەھىيە ئاللاھقا بولسۇن .

بىزنىڭ ئىلگىركى ئوخشاش بولمىغان ئىتىقاد ۋە قاراشلىرىمىز قانداق
بولشىدىن قەتئىي نەزەر ، سىزنىڭ بىزگە ھەممەيلى بىلىشكە ۋە ئەگىشىشكە
مۇھتاج بولىدىغان ھەقىقەتنى مۇزاكىرە قىلىشىمىز ئۈچۈن ، ئۆزئارا مۇناسىۋەت
ئورنىتىشىمىزغا پۇرسەت بەرگىنىڭىز ئۈچۈن رەھمەت . پەقەت مۇشۇنىڭ بىلەنلا ، يەنى
ھەقىقەتنى تونۇش ۋە ئۇنىڭغا ئەگىشىش بىلەنلا ، بىز ئۆزىمىزنى خاتالىقلىرىمىزدىن
ئازاد قىلالايمىز ، خۇددى سىلەرنىڭ مۇقەددەس كىتابىڭلاردا دىيىلگەندەك : « ھەمدە
سىلەر ھەقىقەتنى تونۇيسىلەر ، ھەمدە ھەقىقەت سىلەرنى ئازاد قىلىدۇ . » [يۇھەننا
8 : 32 ، يىڭى خەلىقئارا نەشىرى]

شۇڭا ئۆزىمىزنى بىردەم توختۇتۇپ ، بۇ ھەقىقەت توغرىسىدا ئويلىنايلى ، خۇددى
سىلەرنىڭ مۇقەددەس كىتابىڭلاردا دىيىلگەندەك ، گەرچە ئۇنىڭدا بارلىق بۇرمىلاشلار
ۋە ئۆزگەرتىشلەر يۈز بەرگەن بولسىمۇ . !!

مەسىيە (ئۇنىڭغا ئامانلىق بولسۇن) ئىلىپ كەلگەن دەۋەت بولسا مەسىيەنىڭ
پەرۋەردىگارى ۋە دۇنيالارنىڭ پەرۋەردىگارى يالغۇز ئاللاھقىلا ئىبادەت قىلىش :
« ئەمدى بۇ بولسا مەڭگۈلۈك ھايات ؛ ئۇلار سىنى تونۇشى كىرەك : سەن بىردىنبىر
ھەقىقىي ئىلاھ ، ھەمدە مەسىيە بولسا ئۇنى سەن ئەۋەتكەن . » [يۇھەننا 3 : 17 ،]
« مەلۇم بىر باشلىق ئۇنىڭدىن سورىدى : " ئى ياخشى مۇئەللىم ، مەڭگۈلۈك
ھاياتقا ۋارىسلىق قىلىش ئۈچۈن نىمە قىلىشىم كىرەك ؟ "
« سەن نىمىشقا مىنى ياخشى دەپ چاقىرىسەن ؟ ؛ بىرەيلەندىن باشقا ھىچكىم
ياخشى ئەمەس ؛ ئۇ بولسا ئاللاھ » دىدى ، ئۇنىڭغا ئەيسا .

[لۇقا 18: 18-19 ، (نىۋ)]

« ئىبلىس ئۇنى ئىگىز جايغا باشلاپ باردى ھەمدە ئۇنىڭغا دۇنيا پادىشاھلىقىنىڭ
ھەممىسىنى بىردەمدە كۆرسەتتى . ھەمدە ئۇ ئۇنىڭغا : " مەن ساڭا ئۇلارنىڭ بارلىق
سەلتەنتىنى ھەمدە شانۇ-شەۋكىتىنى بىرىمەن . چۈنكى ئۇ ماڭا بىرىلگەن ، مەن ئۇنى
مەن خالىغان كىمگە بىرىمەن !! شۇڭا ئەگەر سەن ماڭا ئىبادەت قىلساڭ ، ئۇنىڭ
ھەممىسى سىنىڭ بولىدۇ . " دىدى . ئەيسا جاۋاپ بەردى : « ھەي شەيتان مىنىڭدىن
نىرى بول ! سىنىڭ ئىلاھىڭ پەرۋەردىگارىغا ئىبادەت قىل ھەمدە ئۇنىڭغا قۇللۇق
قىل دەپ يىزىلغان . » [لۇقا 4: 5-8 ، (نىۋ)]

ئاللاھقا ئىشىنىش ۋە ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلىش ، ئۇنىڭدىن باشقا ئىلاھ
بولمىغان ئاللاھنى بىر دىيىش بولسا مەسىيە ئىلىپ كەلگەن ئەڭ ئۇلۇغ تەلىمات ،
ھەمدە باشقا بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ ئۇلۇغ تەلىماتلىرى :

« شەرىئەت مۇئەللىملىرىنىڭ بىرى ئۇ يەردە ئىدى ، ئۇ ئۇلارنىڭ مۇنازىرە
قىلىۋاتقانلىقىغا قۇلاق سالدى ، ھەمدە ئەيسانىڭ ئۇلارغا ئەڭ ياخشى جاۋاپ
بەرگەنلىكىگە دىققەت قىلغاچ ، ئۇنىڭغا يىقىنلاشتى ۋە ئۇنىڭدىن سورىدى : "
بۇيرۇقلارنىڭ ئىچىدە قايسىسى ئەڭ بىرىنچى ؟ " ئەيسا جاۋاپ بەردى : « بىرىنچى

بۇيرۇق بولسا : ئىسرائىل ، قۇلاق سال ، ئىلاھىمىز پەرۋەردىگار بولسا بىر پەرۋەردىگار ؛ سىنىڭ ئىلاھىڭ پەرۋەردىگارىنى بارلىق يۈرۈگۈڭ ، بارلىق جىنىڭ ، ۋە بارلىق پىكىرىڭ ، ۋە بارلىق كۈچ-قۇۋۋىتىڭ بىلەن سۆيگىن ! .

ئىككىنچىسى ئۇنىڭغا ئوخشاش ئۇرۇق- تۇققانلىرىڭنى خۇددى ئۆزۈڭنى سۆيگىنىڭگە ئوخشاش سۆيگىن . بۇلاردىنمۇ كاتتىراق بۇيرۇق يوق .»

شەرىئەت مۇئەللىمى ئۇنىڭغا : " ياخشى سۆزلىدىڭ ، ئى مۇئەللىم ؛ ئىلاھ بىر ھەمدە ئۇنىڭدىن باشقا ئىلاھ يوق دەپ راست ئېيتتىڭ . ئۇنى بارلىق كۈچ-قۇۋۋىتى بىلەن سۆيۈش ، بارلىق يۈرۈگۈڭ ، بارلىق پىكىرىڭ ، ۋە بارلىق كۈچ-قۇۋۋىتىڭ بىلەن سۆيۈش . ھەمدە ئۇرۇق-تۇققاننى ئۆزىنى سۆيگەندەك سۆيۈش بارلىق سەدىقلەر ۋە قۇربانلىقلاردىن ياخشىدۇر . " دىدى .

ئەيسا ئۇنىڭ ئاقلانە جاۋاب بەرگەنلىكىنى كۆرگەندە ، ئۇنىڭغا : « سەن ئىلاھنىڭ پادىشاھلىقىدىن يىراق ئەمەس . » دىدى . ھەمدە ئاندىن كىيىن ، ھىچكىم ئۇنىڭدىن يەنە سۇئال سوراشقا پىتىنالمىدى . » [مەرقەس 12: 28-34 ، (نىۋ)]

بىراق بۇ ئىككى نەسىھەت پەقەت ئىسرائىلغا ياكى ئۇنىڭ خەلقىگىلا بىرىلگەن دەپ ئويلىما ، بەلكى ئۇ شەرىئەتنىڭ ۋە بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ تەلىماتلىرىنىڭ ئاساسى . بۇ ئىككى نەسىھەتنىڭ ئۆزى مەتتا ئىنجىلىدا ئوخشاش ئىبارىلەر بىلەن بار بولۇپ ، ئاندىن ئۇ مۇنداق دىگەن : « بارلىق قانۇن - شەرىئەتلەر ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ تەلىماتلىرى بۇ ئىككى بۇيرۇققا تايىنىدۇ . » [مەتتا 22: 39]

ئەمەلىيەتتە بۇ تەۋھىد بولسا بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ ئەلچىلىكى ؛ ئىلاھ مۇنداق دىگەن : « سەندىن ئىلگىرى ئەۋەتىلگەن پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەممىسىگە : « مەندىن باشقا

ھېچ مەبۇد (بەرھەق) يوقتۇر، ماڭلا ئىبادەت قىلىڭلار» دەپ ۋەھىي قىلدۇق «

[ئەنبىيا سۈرىسى: 25]

ھەمدە مەسىھ كىشىلەرنى ھەقىقەتكە چاقىرىشى، ئۇنىڭغا قارشىلىشىشتىن ئاگاھلاندۇرۇش قاتارلىقلارنىڭ ئاساسى ئەلچىلىكنىڭ تەقەززاسىدۇر. ئاللاھ بۇ ھەقتە مۇنداق دىگەن: «شۈبھىسىزكى، اللە مەريەمنىڭ ئوغلى ئەيسادۇر، دېگۈچىلەر كاپىر بولدى، ئىسا: «ئى بەنى ئىسرائىل! مېنىڭ پەرۋەردىگارىم ۋە سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارلىقلار بولغان اللە غا ئىبادەت قىلىڭلار، كىمكى اللە غا شېرىك كەلتۈرىدىكەن (يەنى اللە دىن غەيرىگە ئىلاھ دەپ ئېتىقاد قىلىدىكەن)، اللە ئۇنىڭغا جەننەتنى ھارام قىلىدۇ، ئۇنىڭ جايى دوزاخ بولىدۇ، زالىملارغا ھېچبىر مەدەتكار (يەنى اللە نىڭ ئازابىدىن قۇتۇلدۇرغۇچى) بولمايدۇ» دېدى (72). [مائىدە سۈرىسى: 72]

بۇ بولسا بىز ھەممەيلەن بىرلىككە كىلىشىمىز لازىم بولغان ئاساسى پىرىنسىپتۇر. ئاللاھ بۇ ھەقتە مۇنداق دەيدۇ: «ئى ئەھلى كىتاب! (يەنى يەھۇدىيلار ۋە ناسارالار) پەقەت اللە غا ئىبادەت قىلىش، اللە غا ھېچ نەرسىنى شېرىك كەلتۈرمەسلىك، اللە نى قوبۇپ بىر- بىرىمىزنى خۇدا قىلىۋالماسلىقتەك ھەممىمىزگە ئورتاق بولغان بىر سۆزگە (يەنى بىر خىل ئەقىدىگە) ئەمەل قىلايلى» دېگىن، ئەگەر ئۇلار يۈز ئۆرۈسە (يەنى بۇنى قوبۇل قىلمىسا): «ئى يەھۇدىيلار ۋە ناسارالار جامائەسى!» بىزنىڭ مۇسۇلمان ئىكەنلىكىمىزگە گۇۋاھ بولۇڭلار». [ئال ئىمران سۈرىسى (ئال-ئىمران): 64]

بۇ ھەقىقى خىرىستىئان دىنىغا ياتتۇر، پەيغەمبەرلەر ئىلىپ كەلگەن ئەلچىلىك يەنى، ئۇلارنىڭ ئىنجىلىدا ئىنىق بايان قىلىنغان، بولۇپمۇ تەۋراتتا ئىتراپ قىلىنغان. ئىلاھنىڭ بىرلىكىگە ئىشىنىش بىلەن، ئۇلارنىڭ ئۈچ گەۋدە بىر ئىلاھقا ئىشىنىشىنى بىرلەشتۈرۈشكە بولغان ئەھمىيەتسىز ئۇرۇنۇشتۇر. ئامېرىكا ئېنسىكلوپېدىيىسىدە مۇنداق دېيىلىدۇ: ئىلاھنىڭ بىرلىكىگە ئىشىنىش- بىر ئىلاھىيەت ھەرىكىتى سۈپىتىدە - تارىخنىڭ دەسلەپكى مەزگىللىرىدە باشلانغان، ھەمدە ھەقىقەتەن نەچچە ئون يىللار مابەينىدە ئۈچ ئىلاھ بىر گەۋدەگە ئىشىنىشتىن ئۈستۈن ئورۇندا

تۇرغان. خىرىستىئان دىنى يەھۇدى دىنىدىن تەرەققى قىلغان، ھەمدە يەھۇدى دىنى بىرلا ئىلاھنىڭ بارلىقىغا چىڭ ئىشىنىدۇ. يىرۇسالىم (مەسھنىڭ تۇنجى شاگىرتلىرىنىڭ ئۆيى) دىن نىسە (مىلادى 325-يىلى مەسھ ماھىيەت ۋە مەڭگۈلەكتە ئىلاھقا تەڭ دەپ قارار قىلىنغان جاي) غىچە بولغان يولنى توغرا يول دەپ سۈپەتلەش ناھايىتىمۇ تەس.

مىلادى 4-ئەسىردە مۇقەررەلەشتۈرۈلگەن ئۈچ ئىلاھ بىر گەۋدە تەلىماتى مەسھنىڭ ئىلاھنىڭ تەبىئىتى ھەققىدىكى دەسلەپكى تەلىماتىغا ئوخشىمايتتى. ئەكسىچە، بۇ تەلىماتتىن بۇرالىغان ھالدا ئۇنىڭغا زىت ئىدى. شۇڭلاشقا ئۇ بىر ئىلاھقا ئىشىنىشكە قارشى تەرەققى قىلغان... (27:294).

سىز ئىلاھنىڭ بىرلىكىگە ھىلىمۇ ئامرىكا ئېنىسكلوپىدىيىسىدىكىگە ئوخشاش ئىشىنىپ كىلىۋاتقان بىر قىسىم خىرىستىئانلارنىڭ كۆزقاراشلىرىغا مۇراجىئەت قىلىشىڭىز بولىدۇ، 301-300:27. بۇنى چۈشىنىش تەس، شۇڭا سىزنىڭ ئۇنى چۈشىنەلمەسلىكىڭىز ئەجەپلىنەرلىك ئەمەس. بىراق غەلىتە نەرسە شۇكى سىلەر چۈشىنىش مۇمكىن بولمايدىغان نەرسىلەرگە ئىشىنىسىلەر، بولمىسا بىز ئۆزلىرىمىزنى ئالداپ ئاخىرەت كۈنىدە كىلىدىغان مۇنۇ چۈشەنچىنى دەيمىز:

"ئەقىللىرىمىزنىڭ يېتىشىچە چۈشەندۈق ، ھەمدە بىز ئۇنى كەلگۈسىدە ، ئاسمان ۋە زىمىندىكى بارلىق نەرسىلەردىن پەردە ئىلىۋېتىلگەندە تىخىمۇ ئىنىق چۈشىنىشنى ئۈمۈد قىلىمىز. لىكىن ھازىر، بىزنىڭ چۈشەنگەنلىرىمىز يېتەرلىك!"

شۇنداق ، مەدەھىيە ئىلاھقا بولسۇنكى، ھەقىقەت كەلگۈسىدە ، ئىلاھ ئەلچىلەرنى يىغىدىغان ھەمدە ئۇلارنى خەلقلىرىگە گۇۋاھچى قىلىدىغان كۈندە، خۇددى بۈگۈن بىزگە ئىنىق بولغاندەك ئىنتايىن ئىنىق بولىدۇ. ئىلاھ دەيدۇ: «ئۆز ۋاقتىدا اللە ئېيتتى:

«ئى مەرىپەم ئوغلى ئىسا! سەن كىشىلەرگە، اللە نى قويۇپ مەن بىلەن ئانامنى ئىككى ئىلاھ قىلىۋېلىڭلار، دېدىڭمۇ؟» ئىسا ئېيتتى: «(رەببىم!) شەنىڭگە لايىق ئەمەس نەرسىلەردىن سېنى پاك دەپ ئېتىقاد قىلمەنكى، ماڭا ئېيتىشقا تېگىشلىك

بولمىغان سۆزلەرنى مەن ئېيتمايمەن، ئەگەر مەن بۇ سۆزنى ئېيتقان بولسام، ئۇنى سەن چوقۇم بىلسەن (يەنى مېنىڭ ئۇنداق دېمىگەنلىكىم ساڭا مەلۇملۇق). سەم مېنىڭ زاتىدىكىنى بىلسەن، مەن سېنىڭ زاتىڭدىكىنى بىلمەيمەن، غەيبىلەرنى ناھايىتى ئويىدا بىلسەن (116). مەن ئۇلارغا پەقەت سەن مېنى ئېيتىشقا بۇيرۇغان سۆزنى، يەنى مېنىڭ پەرۋەردىگارم ۋە سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارلىرى بولغان اللەغا ئىبادەت قىلىڭلار، دېدىم. مەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بولغان مۇددەتتە، ئۇلارنىڭ ئەمەللىرىنى كۆزىتىپ تۇرغان ئىدىم، مېنى قەبىزى روھ قىلغىنىڭدىن كېيىن، ئۇلارنىڭ ئەمەللىرىنى سەن كۆزىتىپ تۇرغان ئىدىڭ، سەن ھەممە نەرسىدىن خەۋەردارسەن (117). ئەگەر ئۇلارغا ئازاب قىلساڭ، ئۇلار سېنىڭ بەندىلىرىڭدۇر، (ئۇلارنى خالىغىنىڭچە تەسەررۇپ قىلسەن)، (ساڭا ھېچ ئەھدى تەئەررۇز قىلالمايدۇ)، ئەگەر ئۇلارغا (يەنى ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى تەۋبە قىلغانلارغا) مەغپىرەت قىلساڭ، سەن (ئىشىڭدا) غالىب، ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇرسەن» (118). اللە ئېيتىدۇ: «بۇ كۈن (يەنى قىيامەت كۈنى) راستچىلارنىڭ راستچىللىقى ئۆزىگە پايدا قىلىدىغان كۈندۇر، ئۇلار ئاستىدىن ئۆستەڭلار ئېقىپ تۇرىدىغان جەننەتلەردە مەڭگۈ قالىدۇ، اللە ئۇلاردىن رازى بولىدۇ، ئۇلار اللەدىن مەمنۇن بولىدۇ، بۇ زور بەختتۇر» (119). ئاسمانلارنىڭ، زېمىننىڭ ۋە ئۇلاردىكى مەۋجۇداتنىڭ پادىشاھلىقى اللەغا مەنسۇپتۇر، اللە ھەر نەرسىگە قادىردۇر (120). [سۈرە مائىدە: 116-120]